

23.07.2014

לכבוד
שר הביטחון
מר משה יעלון
באמצעות פקס' 03-6976218

דחוף!

שלום רב,

הנדון: מחסור חמור בחשמל ובמים ברצועת עזה

1. בשם הארגונים החתומים מטה אנו פונים אליך בזה בדרישה כי תפעל ללא דיחוי למילוי חובותיה של ישראל להבטיח כי יתמלאו הצרכים ההומניטאריים של האוכלוסייה האזרחית בעזה בפרט בכל הנוגע לאספקת חשמל ומים כמפורט להלן.
2. פניה זו מובאת בפניך מתוך דאגה רבה למצב הנוכחי ברצועת עזה, שמרבית האוכלוסייה בה סובלת כעת ממחסור חמור במים ובחשמל בשל פגיעה קשה בתשתיות האזרחיות כתוצאה מהלחימה בשטח. כבר עתה סוכנויות הסיוע מגדירות את המחסור כמשבר של ממש המסכן את בריאותם ואת חייהם של תושבים רבים בעזה והמשבר מאיים אף להחמיר.
3. נזכיר כי גם קודם לסבב הלחימה הזה היתה התשתית האזרחית של עזה במצב שברירי בשל איחורים ניכרים בהכנסת חלקי חילוף מישראל ובגלל המגבלות הקשות על הכנסת חומרי בניין, כחלק ממדיניות הסגר הישראלית. במהלך הלחימה התשתית השברירית ממילא ניזוקה ושוב אינה יכולה לספק את הצרכים הבסיסיים של האוכלוסייה.

נזקים למערכת החשמל

4. אספקת החשמל ברצועת עזה - מקורה בעשרה קווי מתח המתוחים בין ישראל לעזה, בשלושה קווי מתח ממצרים וכן מיצור עצמי בתחנת הכוח המקומית. לעת הזאת, שישה מעשרת קווי המתח הגבוה בישראל ניזוקו במהלך הלחימה. בעקבות זאת, מתוך 120 מגה-וואט שרוכשים תושבי עזה מחברת החשמל בישראל, רק 48 מגה-וואט מגיעים עתה לרצועה. גם הפצת החשמל דרך קווים היוצאים מתחנת הכוח המקומית נפגעה בשל הנזקים שנגרמו לתשתיות. כתוצאה מכך, מאות אלפי אנשים מנותקים כליל מחשמל בעוד מאות אלפים נוספים מקבלים אספקה בין שעתיים לחמש שעות ביממה בלבד.
5. נציין כי תריסר בתי החולים ברצועה, כמו גם המרפאות, תשתיות המים ומערכת פינוי השפכים, וכמובן משקי הבית, תלויים באספקת החשמל הזו. רשתות תקשורת, החיוניות לעבודה ההומניטארית, חייבות אספקת חשמל כדי לפעול. בהיעדר חשמל, תלויים כולם, לרבות מוסדות רפואיים ומתקנים הומניטאריים אחרים, עוד יותר באספקת דלק להפעלת

גנרטורים כמקורות חלופיים. ואולם, בה בשעה שהצורך בדלק הולך וגדל, פחתה כמות הדלק שהוכנסה לרצועה דרך מעבר כרם שלום.

נזקים לתשתיות המים והטיפול בשפכים

6. בשל המחסור החמור בחשמל גם תשתיות המים ומערכות הטיפול בשפכים אינן מתפקדות במלואן ועקב כך נגרמה האטה משמעותית בשאיבת מים לצריכה ביתית ולמוסדות רפואיים, כמו גם לצורך שינוע וטיפול במי שפכים.
7. בנוסף, תשתית מערכת המים ניזוקה בלחימה. ניסיון לתקן ולתחזק את המערכות הסתיים במוותם של שלושה עובדים של רשות המים המקומית (CMWU). בהעדר מנגנון שמבטיח את ביטחונם של עובדים בשטח, הנזקים כמעט ואינם מטופלים ועבודות תחזוקה נחוצות אינן מתבצעות. בהתאם, מצב תשתיות המים בעזה הולך ומדרדר.
8. האחראים על התשתיות מתריעים על משבר הומניטארי וסביבתי שעלול לפרוץ כתוצאה ממחסור במים כמו גם בשל חשיפה לסכנות בריאותיות חמורות כתוצאה מהצפה של מי שפכים בין בתי מגורים וחלחולם למי השתייה. לעת הזאת, 80 מיליון ליטרים של מי שפכים בלתי מטופלים מוזרמים אל הים מדי יום. שליש מבארות המים של עזה אינו מתפקד בשל חשש עובדי רשות המים לצאת ולתחזקן, בעוד יתר הבארות מתפקדות רק בין שש לשמונה שעות ביממה, בשל המחסור בחשמל.
9. לפיכך אין תימה כי על פי דו"חות משרד מתאם העניינים ההומניטאריים של האו"ם, נכון ל-22.7.2014 בשעה 15:00, 1.2 מיליון בני אדם – למעלה ממחצית מהאוכלוסייה – סובלים ממחסור במים זורמים ובשירותי תברואה.

מחויבותה של ישראל להבטיח את צרכיה ההומניטאריים של אוכלוסיית עזה

10. בשל השליטה המקיפה והמתמשכת של ישראל בהיבטים משמעותיים של החיים בעזה יש לישראל מחויבות חוקית להבטיח שיתמלאו הצרכים ההומניטאריים של תושבי עזה, בין היתר לכך שיזכו לאספקה ראויה של מים וחשמל. כך עולה מהדין ההומניטארי הבינלאומי, וכך פסק במפורש בית המשפט העליון (בג"ץ 9132/07 בסיוני נ' ראש הממשלה, 30.1.2008).
11. פגיעה אנושה בתשתיות אזרחיות, הימנעות מתיקון או אי-נקיטת צעדים להבטיח את הגנת מי שמבקשים לתקן, אינן עולות בקנה אחד עם מחויבויותיה החוקיות של ישראל. כפי שכתבו שורה של משפטים מובילים, מומחים למשפט בינלאומי, [בחנות דעת](#) אותה הגישו לאחרונה לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת וליועמ"ש לממשלה: "שליטתה של ישראל על תשתיות אלה אף טומנת בחובה חובות פוזיטיביות. כך, אם נפגעות, כתוצאה מהלחימה, תשתיות המספקות חשמל ומים לעזה והמצויות תחת שליטתה האפקטיבית של ישראל – חלה עליה החובה לנסות ולתקן ככל האפשר, על מנת לחדש את אספקת צרכים בסיסיים אלה."
12. מעשיה של ישראל אינם מתיישבים עם הצהרותיה החוזרות ונשנות על מחויבותה לדאוג לצרכים ההומניטאריים של האוכלוסייה האזרחית ברצועה תוך כדי הלחימה הנוכחית.

13. על כן, הארגונים החתומים מטה קוראים לרשויות בישראל לעמוד במחויבות להגן על האוכלוסייה האזרחית בעזה, ובפרט:

- להימנע מפגיעה בתשתיות האזרחיות במהלך הלחימה
- להימנע מפגיעה בעובדים היוצאים לתקן תשתיות שניזוקו ולהבטיח גישה מהירה ובטוחה של עובדים הנדרשים לבצע עבודות תחזוקה או תיקונים בתשתיות
- לנקוט את הצעדים הנדרשים כדי לתקן **לא לתר** את הפגיעה בתשתיות בצד הישראלי של הגדר
- לאפשר ללא שיהוי כניסת חלקי חילוף ודלקים, כדי להבטיח תפקוד תקין של תשתיות אזרחיות
- להבטיח תנועה בטוחה של משאיות המשנעות דלק ומוצרים קריטיים אחרים
- בשוך הלחימה, להסיר את כל מגבלות התנועה אל רצועת עזה וממנה, בכפוף לצרכי הביטחון הלגיטימיים של ישראל, ובפרט לאפשר כניסת חלקי חילוף, דלק וחומרי בניין, כדי להקל על תיקון ותחזוקה של התשתיות החיוניות ברצועת עזה.

14. לנוכח חשיבות הדברים ודחיפותם, אנא הודיעונו ללא דיחוי כיצד בדעתכם לפעול בעניין זה.

על החתום,

יונתן גר, מנכ"ל אמנסטי אינטרנשיונל-ישראל
חדוה רדובניץ, מנכ"לית במקום – מתכננים למען זכויות תכנון
חגי אלעד, מנכ"ל בצלם
עו"ד איתן דיאמונד, מנכ"ל גישה – מרכז לשמירה על הזכות לנוע
עו"ד שרון אברהם-ויס, מנכ"לית האגודה לזכויות האזרח בישראל
ד"ר ישי מנוחין, מנכ"ל הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל
דליה קרשטיין, מנכ"לית המוקד להגנת הפרט
עו"ד נטע פטריק, מנכ"לית יש דין
רעיה ירון, מחסום Watch
עו"ד חסן ג'בארין, מנכ"ל עדאלה
רן כהן, מנכ"ל רופאים לזכויות אדם
הרב אריק אשרמן, נשיא שומרי משפט – רבנים למען זכויות האדם

העתקים:

מתאם פעולות הממשלה בשטחים, האלוף יואב מרדכי, באמצעות פקס: 03-6976306

הפרקליט הצבאי הראשי, האלוף דני עפרוני, באמצעות פקס: 03-5694526